

Ahir dèiem:

"Presos governatius, no"

Avui repetim:

"Presos governatius, no"

L'ESDEVENIDOR ES DELS TREBALLADORS

Deia Jaume Aiguader, alcalde de Barcelona, en el seu discurs de diumenge passat a la Granja "La Flor de Maig" de Sardanyola, en ocasió de la visita de la Comissió de Cultura, amb el President Macià, a la Colònia d'Aprenents que hi té l'Ajuntament de Barcelona, que nosaltres estem encara en peu de guerra per aconseguir de la República aquesta justícia social que fou un dels motors de la revolució el 19 de juliol de l'any darrer.

Es cert. Si en tant que catalans, amb referència a Espanya, estem en peu de pau, perquè a tots i sobretot a Espanya interessa que la legalització de la llibertat de Catalunya vingui per vies no violentes, en tant que homes d'esquerra, que hem estat al davant de la revolució, estem en peu de guerra per impedir que un excés de legalisme aixelés les ales d'aquesta revolució i fes impossible l'obra reivindicadora que no pot menys que realitzar.

L'esdevenidor és dels treballadors; nosaltres farem que ho sigui. Els que s'espanien davant d'aquesta afirmació, si tenen sentit comú, només han de rumiar un segon el sentit de la frase. L'esdevenidor no pot pas ésser dels que no treballen, perquè els que no treballen són una nosa a la societat. Si són pobres i li causen un dany perquè amb llur omissió neguen a la col·lectivitat el seu concurs. Si són rics, el dany encara és més gros, perquè a part de negar-li el seu concurs, retenen inactiu un capital que podria produir un benefici a la humanitat. L'esdevenidor ha d'ésser, doncs, naturalment, dels treballadors. I ho ha d'ésser perquè el món camina cap a la nivellació dels plats de la balança, tants segles desnivellada.

Diriem millor, que el món ha d'ésser dels explotats, perquè ells han estat generacions darrera generacions víctimes de la injustícia més inhumana i és natural que quan el món arriben a prendre estat en la consciència de la major part dels homes, les idees d'igualtat i de justícia, aquests explotats adquireixin tota la categoria de ciutadans, i sigui implantat un règim en la direcció del qual ells hi participin amb totes les atribucions i tota la categoria que els correspongui.

La República no ha vingut a deixar el problema social exactament igual que abans amb la Monarquia, amb el guany solament d'uns jornals una mica més crescuts, però, encara insuficients, amb unes condicions de treball menys acostades a l'esclavatge, amb una certa garantia del Poder públic que arribarà a adquirir consciència que els màsters de la guàrdia civil són destinats a altra gent que als obrers. La República ha vingut a estructurar el treball i la vida segons unes normes noves en les quals no solament no sigui possible l'explotació de l'home per l'home, sinó que tampoc no sigui possible l'explotació de la col·lectivitat per l'home o per les grans empreses i monopolis.

Es una tasca feixuga que no és realitzable ni amb quatre dies ni amb vuit, però és una tasca que la República haurà de fer, perquè si no la fes pels camins legals, el poble la faria per altres camins. Nosaltres, homes d'esquerra, estem en peu de guerra per no deixar-nos estafar el sentit de la revolució. Hem estat homes de miting, i hem dit el que hem dit. I nosaltres no hem fet mitings per caçar vots com fan altres partits, sinó que hem fet mitings per aixecar el poble en un clam de justícia que fes trontollar l'oligarquia que vivia sobre el país. L'oligarquia que expoliava el país és a terra. Ha vingut la República, però encara aquella oligarquia ha deixat arrels. Es qüestió de tallar-les. L'esdevenidor és dels treballadors.

Subscripció oberta per la Comarca de l'Esquerra Republicana de Catalunya pels vaguistes de la Telefònica

	Ptes.
Suma anterior ...	\$37.50
Obrers de la Casa Seix i Barral:	
Secció Litografia ...	16.70
Secció Caixa ...	10.80
Secció Magatzem ...	8.25
Empleats del Servei Comercial de M. S. A. ...	21.50
Casal Català de l'Esquerra de l'Exampila (abonats) ...	31.25
Socis del Casal d'Esquerra d'Estat Català ...	49.25
Joan Casanellas ...	31.25
Pere Comas i Josep Tapias ...	31.25
Ernest Ventós ...	31.25
José Escofet i Joaquín Ventalló ...	31.25
	494.90

HI HA PRESOS I PRESOS

per Shum

L'HORA DE LA JUSTÍCIA

Finalment, als quatre mesos i mig de República han ingressat a la presó els generals Vallespinosa, Ruiz del Portal, Hermosa, Muslera, Rodríguez Pedré, Frederic Berenguer, Gómez Jordana, Burguete, Mayendia, els almiralls Magaz i Cornejo i l'ex-ministre d'Economia Castedo

Són cercats els generals Saro, Cavalcanti, Martínez Anido i Ardanaz i el contra-almirall García de los Reyes. Calvo Sotelo, Yanguas, Callejo, Guadalhorce i Aunós també aniran a la presó

Per ara els personatges de la dictadura detinguts són dotze

"Han de respondre de la seva conducta davant del poble", ha dit Lluís Companys

LA PRIMERA NOTICIA DE LES DETENCIONS :: SON CERCATS ELS GENERALS SARO, CAVALCANTI I FREDERIC BERENGUER

Madrid, 2. — A les tres de la matinada el director general de Seguretat ha rebut els periodistes, als quals ha fet declaracions sensacionals.

El senyor Galarza ha començat dient que per ordre de la Comissió parlamentària de responsabilitats que entén en el procés pel cop d'Estat de 1923, han estat detinguts el general Vallespinosa, que va ésser assessor jurídic de la Dictadura de Primo de Rivera; els generals Ruiz del Portal, Hermosa i Muslera i els almiralls Magaz i Cornejo, el primer d'aquests dos vice-president del directori militar i el segon ministre de Marina.

Continuà dient el senyor Galarza que en l'ordre de detenció estaven compresos tots els generals del Directori, procedint-se immediatament a la cerca i captura dels dits senyors. Els primers esmentats han estat trobats en llurs respectius domicilis, ingressant en presons militars, i quedant a disposició de la Comissió de responsabilitats.

Els generals Cavalcanti, Saro i Frederic Berenguer encara no ha-

vien pogut ésser detinguts; els dos primers per trobar-se fora d'Espanya i el tercer per no trobar-se al seu domicili.

El senyor Galarza ha dit, per últim, que a aquestes detencions seguien altres sensacionals, ja decretades per la Comissió de responsabilitats nomenada per les Corts Constituents.—Atlante.

ALGUN GENERAL DEL DIRECTORI JA SON A LA PRESÓ :: SE N'AGAFARAN D'ALTRES

Madrid, 2. — A dos quarts de de la Comissió de responsabilitats tres d'aquesta matinada han ingressat a Presons militars, a disposició de la Comissió de responsabilitats, els generals del Directori Vallespinosa, Hermosa, Ruiz del Portal, Muslera, Frederic Berenguer, Jordana, almirall Magaz i vice-almirall Cornejo.

Se seguiran practicant altres detencions sensacionals. La Comissió de responsabilitats ha estat a la presó i ha pres declaració al senyor Gal Ponte.—Atlante.

EL GENERAL BURGUETE TAMBE ES DETINGUT

Madrid, 2. — Prop de les quatre de la matinada ha estat detingut al

seu domicili el tinent general Ferran Burguete, que formà part del directori militar presidit per Primo de Rivera i ocupà la Capitania General de la primera regió en la segona dictadura.—Atlante.

EL GENERAL GOMEZ JORDANA A LA PRESÓ

Madrid, 2. — A les cinc de la matinada ha estat detingut al seu domicili el general Gómez Jordana, que immediatament ha estat traslladat a Presons militars. El senyor Gómez Jordana va ésser Alt Comissari d'Espanya al Marroc.

Es quasi segur que es practicaràn les detencions de tots els ministres que constituïren el Gabinet de Primo de Rivera, però molts d'aquests ja són fora d'Espanya.—Atlante.

DIU QUE TAMBE HA ESTAT DETINGUT EL COMTE DE LOS ANDES

Madrid, 2. — Aquest matí hom deia que havia estat també detingut el comte de Los Andes, que exercí les carteres d'Economia i Hisenda en el Gabinet civil de Primo de Rivera.—Atlante.

Segueix a la plana 4

Els fets de la Presó

Els presos de la Model s'amotinen. Calen foc a la Presó. Trets d'una i altra part

Ahir, migdia, en anar a complir amb els nostres deures informatius al Govern Civil, ens assabentaren que com ja havia anunciat el dia abans, el senyor Anguera havia anat a fer una visita a la Presó amb motiu de la vaga de la fam que tenien declarada els presos socials i polítics i acompanyat del President de l'Audiència.

Ningú no podia suposar que aquesta visita tingués les conseqüències que va tenir en realitat. Al cap de poca estona un amic ens feia saber que a la Presó Model passava quelcom greu. Anàrem tot seguit cap aquell centre carcelari i en ésser als seus voltants, poguérem notar que veritablement passava quelcom anormal. Tot el carrer d'Entença i els del voltant estaven presos militarment per soldats de cavalleria del regiment número 10 i forces de Seguretat i de la guàrdia civil.

Gràcies a la nostra condició de periodistes ens fou permès el pas al pati exterior de la Presó, però, en ésser dins ens trobarem amb el senyor Anguera de Sojo el qual ens assabentà que els periodistes no podríem romandre en aquell lloc. A preguntes nostres contestà que no havia ocorregut res de greu. Digué que en trobar-se ell i el president de l'Audiència en presència dels presos, aquesta, al mateix moment que era donada l'ordre d'alliberament d'un pres, començaren a avalotar i a calar foc a tot el que podia cremar. Acudiren immediatament els bombers i aconseguiren dominar el foc. El senyor Anguera de Sojo negà que s'ha hagut engendrat cap tret de pistola ni de fusell.

Al moment que fèiem la nostra informació ens asseguraren que els presos estaven tots reclosos en cel·les amb un guàrdia de vista cada u. Les forces que acudiren a la Presó eren del regiment número 10 de cavalleria, del 47 d'infanteria i de seguretat i guàrdia civil.

En retirar-nos nosaltres, acudien encara més camions amb soldats i més guàrdies de seguretat de cavall.

Les explicacions del senyor Governador no ens deixaren molt sa-

tisfets i vam procurar inquirir el succeït preguntant a altres persones i a veïnes que viuen pels voltants de la Presó.

Aquestes persones manifestaren que pels volts de dos quarts d'una es començaren a sentir trets a l'interior de la Presó els quals duraren llargs moments.

Com és molt natural, la fantasia popular havia fet la seva via i es parlava de centenars de trets i de molts morts i ferits.

Per altra banda poguérem tenir una referència que sembla que s'acosta més a la realitat dels fets i segons la qual, al moment que els presos estigueren a presència de les autoritats es sentí una veu que digué: "A ell, companys!"

Tot seguit es sentiren trets i començaren a cremar els objectes de fusta i malatassos de les cel·les.

En retirar-nos nosaltres, acudien encara més camions amb soldats i més guàrdies de seguretat de cavall.

A la Presó hi acudiren totes les autoritats civils i militars.

ELS AMOTINATS REDUITS

Les forces de policia i de la guàrdia civil aconseguiren reduir els presos a la galeria quarta, on els han obligat a formar en quatre rengles enmig dels quals s'ha situat la guàrdia civil.

Abans de les dues ha quedat dominat l'amotinament i s'ha procedit a escorcollar els presos.

REUNIO D'AUTORITATS

Les autoritats que han acudit a la Presó han celebrat una reunió que ha durat molta estona i a la fi ha estat permès l'entrada als periodistes als quals, el senyor Anguera de Sojo ha donat una referència dels fets.

EL QUE DIGUE EL GOVERNADOR

Com ja vaig anunciar ahir als seus companys, he vingut avui a visitar la Presó acompanyat del president de l'Audiència.

Ha rebut en el locutori els presos que han volgut acudir-hi a exposar les seves queixes i a tots he promès estudiar el seu cas. Mentre estava parlant amb els presos s'han notat els primers símptomes d'indisciplina entre els altres reclosos que eren prop del lloc on es celebrava l'entrevista.

Seguidament ha estat portat a la meua presència a pes de braços dels seus companys, un pres que segons les seves manifestacions no es podia valer a causa del seu estat de debilitat.

Immediatament ha començat l'adurall començant els presos a arrancar fustes i ferros i calant foc a tot el que podia cremar.

En voler reprimir el tumulte, s'han sentit trets fets pels presos.

Els guàrdies que han acudit, digué el Governador, han procedit amb excessiva prudència, malgrat el perill en què es trobaven.

Ara ja són dominats, continuà, i seran distribuïts per les cel·les. En ésser-li preguntat per les mesures preses en la reunió d'autoritats contestat que solament s'havia acordat conferir el comandament de la Presó a l'administrador senyor Molins.

—Implica una destitució? — ha preguntat un periodista.

—No — respongué el Governador —, això només significa que es prendran mesures respecte al reglament de la Presó. Certes condicions no són possibles.

El senyor Anguera ha acabat la seva referència fent recalcar novament que els guàrdies d'assalt havien obrat amb excessiva prudència i que no havia resultat cap ferit dels fets.

PRIMERES DILIGENCIES DEL JUTJAT

A les tres de la tarda ha acudit el jutjat de guàrdia, el jutge senyor Pere Cenarro, per instruir diligències.

Varen prendre declaració al director de la presó, senyor Navas, i a diversos funcionaris.

UN GUARDIA LESIONAT

En arribar als voltants de la presó un esquadró de guàrdies de Seguretat, un grup de dones els agredí a cops de pedra, i els dirigí insults i impropis. Un tros de rajola ferí lleument un dels guàrdies. En sentir-se ferit feu engagar un tret, que no tocà ningú.

EL GOVERNADOR, A LA NIT

Al vespre, en rebre els periodistes, el senyor Anguera de Sojo digué que es podia desmentir que hi hagués cap ferit. L'únic ferit que hi ha hagut és un guàrdia de Seguretat, digué el senyor governador. Els reclosos tots han estat reduïts.

Les destrosses que s'han fet a la presó són extraordinàries. Ha estat cremat tot el centre, els malatassos, tallers d'impremta i tot el que es podia cremar, com el fixer i el fixer de la biblioteca.

—A mi—digué el senyor governador—em fa l'efecte que tot estava preparat i per això ha esclatat l'amotinament quan érem nosaltres a la presó. (Remeten al lector el relat del senyor Moles.)

Podem assegurar que la presó de Barcelona era la d'Espanya que menys presos governatius hi havia. Ara ja no n'hi ha cap. Tots han passat a mans del jutjat que instrueix el sumari.

Les autoritats i els seus subordinats han obrat molt valentment i amb molta serenitat. Quan era més gran el perill s'han posat davant de la força, exposant-se a ésser víctimes d'una agressió.

Vostès ja saben que hi ha hagut trets i això vol dir que dins la presó hi havia pistoles. A més els presos tiraven pedres i ferros contra els presents.

Tant el cap de policia, senyor Meléndez, com el tinent coronel de Seguretat i de la guàrdia civil, tots són dignes d'elogi pel seu comportament.

El senyor Meléndez ha fet remarcar que els guàrdies havien estat agredits pel públic que hi havia al voltant de la presó.

SITUACIO DE LA VAGA DE LA FAM ABANS DELS FETS

La situació abans dels fets havia millorat perquè els presos per delictes comuns que havien secundat la vaga n'havien desistit.

Els presos que estaven fent la vaga de la fam, entre de la C.N.T. i comunistes, eren 59. Al matí els presos es negaren a prendre encàrrecs i a menjar, molts permateïen abatus al llit i altres sortien al pati a l'hora del passeig.

Els presos governatius que hi havia a la presó eren 9 de la C.N.T. i 1 de comunista. Hi havia, a més, deu presos governatius del Sindicat Lliure, però aquests no secundaven la vaga.

L'aspecte del matí a la presó era el normal d'aquests dies, i res no feia preveure el que més tard va passar.

LA VERSIO OFICIAL DELS FETS

El Govern Civil ha facilitat la nota següent:

"Esta mañana a las once se han personado en la Cárcel Modelo, el Gobernador Civil Sr. Anguera de Sojo y el Presidente Interino de la

El contraban d'armes per la frontera francesa UN MONARQUIC RESIDENT A BEZIER, DETINGUT

Perpinyà, 2. — La policia ha detingut Francesc Sabater, fill de Prats i domiciliat darrerament a Béziers, al qual se li han ocupat dotze pistoles automàtiques amb els seus carregadors, una quantitat important de tabac espanyol i diversos quilos de cocaïna. Aquest individu era objecte d'una estreta vigilància i es dedica al contraban, en aquests darrers temps, acompanyat d'altres, ha passat diverses vegades la frontera espanyola per tal d'entrar armes. — Fabra.

Per l'establiment de la jornada de 40 hores

Berlín, 2. — El Congrés de sindicats obrers de Francfort ha adoptat una resolució, sollicitant que s'estableixi la setmana de 40 hores de treball.

El director de la Federació de Sindicats alemanys ha estat invitat a prosseguir els seus esforços en aquest sentit.

El Congrés diu que l'esmentada resolució que insisteix especialment sobre la urgent necessitat d'eliminar l'atur forçós, mitjançant una reducció sistemàtica de la durada del treball. — Fabra.

Els rebels portuguesos

Lisboa, 2. — Amb destinació a les illes de Cap Verd han embarcat 300 detinguts acusats d'haver participat en el recent moviment revolucionari. — Fabra.

Audiència Sr. Ruiz de Luna, con objeto de inspeccionar directamente respecto de la huelga del hambre que se decía practicaban algunos reclusos. Han sido examinados alrededor de veinte detenidos por pequeños grupos, que por cierto observaban una actitud bastante levantiscia. Algunos de ellos han flaqueado notoriamente en su propósito de mantener la huelga del hambre. El Gobernador ha llamado a un joven de 24 años detenido por repartir hojas clandestinas de propaganda anarquista y después de hacerle reflexiones apropiadas, se ha comportado correctamente y aceptado con gratitud una esperanza de próxima libertad. En este momento se ha advertido cierto alboroto entre los demás reclusos, en su mayoría procesados, incluso uno de ellos que se distinguía en la protesta, que lo está por corrupción de menores. Como el alboroto se producía en la proximidad del locutorio, se hizo difícil la comunicación. Al retirarse el joven procesado aludido, han entrado tumultuosamente ocho o diez individuos llevando en brazos a otro procesado por hurto, que gritaba a grandes voces ¡justicia! Se le ha ofrecido por el Presidente examinar su causa y apenas se han retirado, se ha producido en el interior de la prisión, especialmente en la parte central, un motín. Por unos momentos a favor de la sorpresa que su actitud ha producido, los amotinados se han hecho dueños de la situación. Inmediatamente se ha avisado a los guardias de asalto para que restablecieran la tranquilidad. Al llegar los guardias al interior de la cárcel se han encontrado con que los amotinados habían conseguido incendiar todos los enseres, el centro de vigilancia de las galerías y los talleres de imprenta, haciendo frente a la fuerza pública. Para reducir a los revoltosos, ha actuado la fuerza pública a las órdenes del Jefe Superior de Policía Sr. Menéndez y del Teniente Coronel de Seguridad y la guardia militar exterior de la cárcel, siendo agredidos con hierros y cascos, y saliendo tres disparos. La fuerza pública pudo dominar la situación, aunque del grupo de presos amotinados, sin disparar un sólo tiro ni herir nadie.

Han acudido a la cárcel, el Alcalde Sr. Aguadé, el General de la Cuarta División Sr. Batet, el Coronel del 21 Tercio de la Guardia Civil, que con el Gobernador y el Presidente de la Audiencia, han estudiado la situación, acordando las medidas de seguridad necesarias para asegurar el orden.

Se acordó confiar el orden interior de la prisión, al administrador de la cárcel, prohibir toda comunicación con el exterior y reforzar convenientemente la guardia, dejando las fuerzas necesarias para la vigilancia.

A la serenidad de las Autoridades a la prudencia y energía de la fuerza pública, a la presencia del Ejército, se debe que el motín no adquiriera mayores proporciones, quedando reducido inmediatamente.

Hay que hacer constar así mismo, que la intervención del cuerpo de bomberos fué tan rápida como eficaz."